

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-14

Diarienummer SMF-2023-02307

Handläggare

Stefan Granlund

Telefon: 031-365 57 14

E-post: stefan.granlund@stadsmiljo.goteborg.se

Svar på återremiss från kommunfullmäktige gällande översyn av taxa för markupplåtelse

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa beräkningsgrund för avgifter för upplåtelse av offentlig plats med principen om huvud- och underkategorier, enligt bilaga 6 och 7 till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige att avgifterna regleras årligen efter konsumentprisindex med basmånad oktober år 2020 som jämförs med index oktober månad året innan taxan ska gälla. Vid uppräknings av taxa för upplåtelser sker avrundning till närmaste heltal.
3. Stadsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa allmänna bestämmelser för upplåtelser på offentlig plats, enligt bilaga 6 till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
4. Stadsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige att förklara uppdraget till trafiknämnden att återkomma med förslag på aktualiserat regelverk och ny konstruktion för upplåtelse och avgiftsuttag för gatumark och annan allmän platsmark (KF 2020-12-10 § 16, punkt 4) som fullgjort.
5. Stadsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige att förklara uppdraget om återremiss (KF 2024-02-29 § 73) som fullgjort.
6. Stadsmiljönämnden förklarar uppdraget från stadsmiljönämnden (2025-02-07 §11) som fullgjort

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav trafiknämnden i uppdrag att inkomma med förslag på aktualiserat regelverk och ny konstruktion för upplåtelse och avgiftsuttag för gatumark och annan allmän platsmark (markupplåtelsetaxa) (KF 2020-12-10 §16). Efter den nya organisationen för stadsutveckling tog stadsmiljönämnden över uppdraget och presenterade ett förslag enligt det. Kommunfullmäktige återremitterade förslaget (KF 2024-02-29 §73). Förslaget som presenterades för kommunfullmäktige, 2024-02-29 §73, återremitterades och har reviderats utifrån stadsmiljönämnden beslut 2025-02-07 §11.

Stadsmiljöförvaltningen har även haft en dialog med företrädare från näringslivet i ett av Citysamverkans ledningsgruppsmöten.

Avgift för analog reklam lämnas i förslaget oförändrad och regleras därmed fortsatt av beslut KF 2021-03-25 § 17 eftersom beslutet i praktiken har en successiv implementering till 2026 utan behov av justering.

Beräkningsgrund för avgifter för upplåtelser av offentlig plats ska enligt avgiftslagen (Lag 1957:259) beslutas av kommunfullmäktige.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En ny beräkningsgrund för avgifter för upplåtelser av offentlig plats påverkar ekonomin för både enskilda tillståndsinnehavare, stadsmiljönämnden och andra kommunala nämnder och verksamheter. Viktigt att uppmärksamma i detta ärende är att förslaget innebär just en helt ny beräkningsgrund avsedd att gälla under lång tid med indexreglering enligt konsumentprisindex. Det är alltså inte endast en mindre revidering av nu gällande taxa som föreslås. Nya avgiftskategorier, ny zonindelning, och nya allmänna bestämmelser för tillämpning av taxan föreslås. Det, tillsammans med begränsat systemstöd för att bryta ut viktiga parametrar i debiteringen historiskt i syfte att simulera påverkan för förslaget, gör den ekonomiska konsekvensbeskrivningen komplex i detta ärende. Störst osäkerhetsfaktor, oavsett föreslagen taxa i sammanhanget, är dock utvecklingen framgent gällande anspråket att nyttja offentlig plats för olika ändamål. Viker ”efterfrågan” på upplåtelser i staden för exempelvis byggbelamringar eller uteserveringar, ger det betydligt större ekonomisk påverkan än vad detta förslag på ny beräkningsgrund genererar.

För enskilda tillståndsinnehavare beräknas föreslagen taxa innebära betydligt höjda avgifter jämfört med idag för icke tillgänglighetsanpassade byggetableringar (höjning med cirka 71 procent). Samtidigt innebär förslaget en sänkt avgift för tillgänglighetsanpassad byggställning (sänkning med cirka 14 procent). Vidare beräknas vissa enskilda tillståndsinnehavare inom kategorin försäljningsbyggnader påverkas med betydligt höjda eller sänkta avgiftsnivåer. Detta beror på att beräkningsgrund idag saknas för ändamålet vilket innebär problem och osäkerhet utifrån flera perspektiv, inte minst likabehandlingsperspektivet. En tydligt beslutad beräkningsgrund för kategorin är därför nödvändig. För att hantera kraftiga avgiftshöjningar i enskilda fall i praktiken inom kategorin föreslås i de allmänna bestämmelserna en successiv implementering i de fall där föreslagen beräkningsgrund innebär kraftiga höjningar, mer än 20 procent, för befintliga försäljningsbyggnader.

Inom evenemangskategorin innebär föreslagen taxa att mycket små evenemang till ytan får en lägre avgift än idag, medan större evenemang får en något högre högsta avgift.

För andra kommunala nämnder och kommunala bolag beräknas föreslagen taxa innebära samma ekonomiska påverkan som beskrivs för enskilda tillståndsinnehavare ovan. Undantaget är när Göteborgs Stad är byggherre och tillståndsinnehavare är någon av Göteborgs Stads förvaltningar eller av dem anlita entreprenör, och tillståndet gäller ändamålet utbyggnad eller underhåll av gatu-, spår- eller parkmark. Då blir upplåtelsen avgiftsfri. Samma nedsättningsgrund innebär ingen större förändring för de investerings-, och reinvesteringsprojekt som genomförs av Göteborgs Stads förvaltningar, då den idag i stort tillämpas i praktiken. Den föreslagna nedsättningsgrunden är i linje med jämförbara städers hantering av avgiftsuttag inom staden och bedöms effektivisera stadens samlade stadsutvecklingsprocess.

För stadsmiljönämnden beräknas föreslagen taxa innebära ökade intäkter för med cirka 27 procent, eller 15 miljoner kronor utifrån 2023 års budgeterade intäkter för upplåtelse

av offentlig plats. Viktigt i sammanhanget är dock att anspråket eller ”efterfrågan” på upplåtelser av offentlig plats *i betydligt större omfattning* påverkar stadsmiljönämndens intäkter än förändringarna i detta förslag. Uppskattningen utgår ifrån 2023 års anspråk på nyttjande av offentlig plats.

Bedömning ur ekologisk dimension

Införandet av en avgiftskategori för stadsodling bedöms kunna bidra positivt till den ekologiska dimensionen beroende på hur tillståndskategorin tillämpas i praktiken. Tydlig avgiftsnivå för ändamålet (begränsat till icke-kommersiell odling) möjliggör ett utvecklingsarbete gentemot allmänheten som kan bedrivas i syfte att möjliggöra mer grönska, lokala engagemang i odlingar och liknande och därmed vinster utifrån det ekologiska perspektivet.

Även fastställandet av underkategorierna för olika typer av ladd-anläggningar till huvudkategorin anläggningsrelaterade upplåtelser kan, beroende på tillämpning av upplåtelseypen, bidra i den gröna omställningen. Idag har tydligt beslutad avgift för ändamålet saknats. Även om enstaka upplåtelser av ladd-anläggningar har skett, har avsaknaden av en tydlig avgift skapat otydlighet kring vad som gäller.

Beräkningsgrund för avgifter för upplåtelser av offentlig plats bedöms i övrigt inte påverka den ekologiska dimensionen i någon nämnvärd omfattning.

Störst påverkan på den ekologiska dimensionen vad gäller upplåtelse av offentlig plats ges istället i stadens möjlighet att ställa villkor i de yttranden som avges till polismyndigheten. Villkoren staden ställer måste gälla för tillståndet om polismyndigheten sedan upplåter marken. I stadens yttranden ställs till exempel krav gällande återställande av ytan och försiktighetsåtgärder kopplat till träd och annan växtlighet som finns på den offentliga platsen som upplåts. Staden har även möjlighet att avstyrka upplåtelser i de fall det anses olämpligt av ekologiska skäl att upplåta marken.

Bedömning ur social dimension

Att zonsystem föreslås införas för samtliga avgiftskategorier innebär att en många gånger lägre avgift än idag skulle debiteras för upplåtelser i stadens ytterområden. Detta bedöms bidra positivt till ytterområdena i form av potentiellt större aktivering genom upplåtelse av offentlig plats för till exempel evenemang, tillfällig försäljning och liknande. Införandet av en avgift som möjliggör exempelvis uthyrningsskåp för utrustning för social aktivitet och en avgift för iordningsställd aktivitetsyta för allmänheten, kan också bidra positivt till den sociala dimensionen beroende på taxans tillämpning i praktiken.

Avgiftslagen (Lag 1957:259) ger möjlighet för kommunen att låta sociala aspekter vara en del av beräkningsgrunden. I föreslagen taxa tar detta sig uttryck i flera av nedsättningsgrunderna inom kategorierna evenemang och försäljningsärenden. Detta ger möjligheter för föreningslivet, skolklasser, lokala grannskap och liknande att till en väldigt låg avgift eller helt avgiftsfritt, nyttja offentlig plats för ändamål kopplat till deras verksamhet och/eller finansiering. Exempel är kostnadsfri upplåtelse för försäljning för skolklasser som samlar in medel för klassaktivitet, samt för helt kostnadsfria evenemang riktade till barn och ungdom. I praktiken har flera av dessa evenemang inte debiterats någon nämnvärd avgift tidigare, men tydlighet i beräkningsgrund har till skillnad från i Stockholm och Malmö saknats i Göteborgs nuvarande beräkningsgrund. Tydliga nedsättningsgrunder möjliggör transparent och rättssäker debitering. I och med stadens

möjlighet att förena yttrandet till polismyndigheten med villkor, kan villkor som minimerar kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen tillämpas för både kostnadsfria och avgiftsbelagda evenemang.

Nya avgiftskategorier såsom stadsodling, utsmyckning av stadsrummet med mera möjliggör också tydlighet kring hur offentlig plats kan upplåtas för att bidra till trivsel och aktivering i stadens alla delar. Idag finns i praktiken denna typ av upplåtelser redan, men tydlighet kring tillämpbar avgift har saknats.

Bilagor

1. Protokollsutdrag KF 2020-12-10 § 16 och handling 2020 nr 252
2. Protokollsutdrag KF 2021-03-25 § 17 och handling 2021 nr 35
3. Protokollsutdrag KF 2024-02-29 §73
4. Protokollsutdrag stadsmiljönämnden 2025-02-07 §11
5. Information om beräkningar, resonemang och jämförelse med tidigare taxa
6. Beräkningsgrund markupplåtelse-taxa
7. Beräkningsgrund markupplåtelse-taxa – zonindelning

Ärendet

Stadsmiljönämnden har på kommunfullmäktiges uppdrag tagit fram ett förslag på ny beräkningsgrund för avgifter för upplåtelse av offentlig plats. Stadsmiljönämnden föreslår att kommunfullmäktige fastställer beräkningsgrund för upplåtelse av offentlig plats med principen om huvud- och underkategorier i enlighet med bilaga 6 och 7.

Beskrivning av ärendet

Enligt ordningslagen (1993:1617) 3 kap krävs tillstånd för annan användning av offentlig plats inom detaljplanlagt område än föreskrivet ändamål. Avgift för sådan markupplåtelse tas ut med stöd av avgiftslagen (1957:259) enligt den beräkningsgrund som fastställts av kommunfullmäktige. Vad som följer av avgiftslagen är att avgiften ska vara *”skälig med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter”*.

Kommunfullmäktige har givit trafiknämnden i uppdrag att inkomma med förslag på ”aktualiserat regelverk och ny konstruktion för upplåtelse och avgiftsuttag för gatumark och annan allmän platsmark” (KF 2020-12-10 §16). Arbetet med uppdraget fortsatte efter trafiknämndens upphörande inom stadsmiljönämnden som presenterade ett förslag enligt uppdraget. Kommunfullmäktige återremitterade förslaget (KF 2024-02-29 §73).

Stadsmiljöförvaltningen har omarbetat förslaget enligt stadsmiljönämndens beslut 2025-02-07 §11. Stadsmiljöförvaltningen har även haft en dialog med företrädare från näringslivet i ett av Citysamverkans ledningsgruppsmöten.

Föreslagen beräkningsgrund innebär i praktiken både höjningar och sänkningar av befintliga avgiftsnivåer, en ny zonindelning, och nya allmänna bestämmelser för taxans tillämpning. Flera upplåtelsekategorier, främst inom försäljningsändamål, har saknat tydligt beslutade avgifter under en längre tid. Torghandel och försäljningsbyggnader (kiosker) är exempel på ändamål som i och med förslaget får en tydligt beslutad beräkningsgrund vilket ger förutsättningar för likabehandling och möjliggör rättssäker

hantering. Tydligt beslutade avgiftsnivåer ger transparens och trygghet till både tillståndsinnehavare och handläggare inom stadsmiljöförvaltningen.

Föreslagen beräkningsgrund innebär en ny beräkningsgrund för samtliga avgifter med undantag för ändamålet analog reklam som lämnas oförändrad från beslut KF 2021-03-25 § 17.

Om avgiftslagen (1957:259) och tillåten konstruktion av beräkningsgrund

För kommunala verksamheter gäller som huvudregel självkostnadsprincipen (Kommunallagen 2 kap. 6 §). Den innebär att kommunerna inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som tillhandahålls. För avgifter som tas ut för tillstånd att nyttja offentlig plats med stöd av avgiftslagen (1957:259) gäller i stället att avgiften får fastställas till ett belopp som kan anses skäligt med hänsyn till *ändamålet* med upplåtelsen, *nyttjarens fördel* av denna, *kommunens kostnader* med anledning av upplåtelsen och *övriga omständigheter*. Beräkningsgrunden fastställs av kommunfullmäktige. I avgiftslagen slås inte fast någon undre gräns för avgiftens storlek. I praktiken kan kommunen därmed avstå avgift. Den övre gränsen däremot är fastställd i lagen så till vida att avgiften ska vara skälig.

Avgiften får inte baseras på en direkt koppling till en enskild verksamhets omsättning (rättsfall NJA 1963 s.84, RÅ 1959 I 65, Kammarrätten i Göteborgs dom 1995-12-29, mål nr 8022-1994). I stället ska en och samma avgift gälla för en viss typ av upplåtelser. Med andra ord gäller att generaliseringar och breda uppskattningar för en viss kategori tillståndsinnehavare är det som ska ligga till grund för beräkningsgrund, snarare än enskilda aktörers betalformåga eller prestation. Den enskildes prestation får alltså inte ge utfall på avgiftsnivån.

Redogörelse för kompletteringar efter återremittering

Taxeförslaget och användande av offentlig plats

Stadsmiljönämnden har ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlade framkomlighet och ska arbeta för att skapa tillgängliga attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden.

Att söka polistillstånd för nyttjande av offentlig plats är en viktig möjlighet för att temporärt skapa tillgängliga attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden.

Enligt ordningslagen får en offentlig plats inom detaljplanelagt område inte utan tillstånd av Polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Polismyndigheten skall inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för att ta i anspråk en offentlig plats och avgiftslagen ger kommunen rätt att ta skälig avgift. I kommunens yttrande till polisen anger stadsmiljöförvaltningen villkor för att säkra framkomlighet och tillgänglighet.

Taxeförslaget är utformat för att ta ut skälig avgift när platsen ska användas på annat sätt än detaljplanen anger, eller i fallet torghandel för användande av plats som kommunen upplåtit som allmänna försäljningsplatser.

Taxeförslaget tar alltså hänsyn till de omständigheter som avgiftslagen anger och presenterar inte en önskvärd användning av offentlig plats. En taxa *initierar* inte användande av offentlig plats, det gör dem som ansöker om markupplåtelser. Minskar anspråket på en viss upplåtelse typ, minskar även kommunens intäkter för

upplåtelseypen. Det behöver nödvändigtvis inte spela någon roll huruvida avgifterna är högre eller lägre satta för att så ska ske.

Taxeförslaget kan däremot, som ovan nämnt, tjäna som en möjliggörare för olika typer av markupplåtelser på offentlig plats och därmed användandet. En stor behållning med taxan är att den erbjuder avgiftskategorier som tidigare saknats samt möjliggör för ett enklare framtagande av kategorier för nya upplåtelseypen – för att avgift ska kunna uttas i varje enskilt fall enligt avgiftslagen måste kommunfullmäktige ha beslutat om en taxa som *omfattar den aktuella upplåtelsen*. Möjlighet skapas alltså för ett brett användande av offentlig plats när fler upplåtelsekategorier förekommer i taxan, vilket även bidrar till tydlighet kring hur offentlig plats kan upplåtas.

Avgiftslagen ger även möjlighet för kommunen att låta sociala aspekter vara en del av beräkningsgrunden. I föreslagen taxa tar detta sig uttryck i flera av nedsättningsgrunderna inom exempelvis kategorierna evenemang och försäljningsärenden, vilket innebär att föreningslivet, skolklasser, lokala grannskap och liknande kan nyttja offentlig plats för en väldigt låg avgift eller helt avgiftsfritt. Att zonsystem föreslås införas för samtliga avgiftskategorier innebär att en många gånger lägre avgift än idag skulle debiteras för upplåtelser i stadens ytterområden. Detta kan bidra positivt till ytterområdena i form av potentiellt större aktivering genom upplåtelse av offentlig plats.

Avgiftsnivåerna för zon C och D

Avgiftsnivåerna för zon C och D har sänkts till motsvarande två tredjedels belopp i jämförelse med förslag från år 2023 för kategorierna Serveringsytor, serveringsytor Vintersäsong, Försäljningsrelaterad upplåtelse, Säsongsbetonad försäljning (samtliga), Torghandel period (år), Torghandel enstaka dag, mobil måltidsförsäljning (samtliga kategorier), Försäljningsbyggnad/container/varuautomat (samtliga kategorier), aktivitetsområde för allmänheten, utsmyckning av stadsrummet samt laddstolpe för elbil.

Avgiftsnivån för zon D för kategorin Djurhållningsrelaterad upplåtelse (bete).

Avgiftsnivån för zon D fastställs till motsvarande halva beloppet i jämförelse med förslag från år 2023 för kategorin Djurhållningsrelaterad upplåtelse (bete).

Beräkningsgrunden för oregistrerade fordon

Beräkningsgrunden för oregistrerade fordon lämnas oförändrad jämfört med nuvarande beräkningsgrund. Beräkningsgrunden utvärderas av stadsmiljönämnden i början av 2026.

Satellitzoner för Göteborg externhandelsområden

I zonindelningen finns Frölunda torg och Gamlestads torg med som satellitzoner. I andra externhandelsområden som till exempel Bäckebo, Backaplan och Sisjöområdet är det kvartersmark enligt detaljplaner och därmed inte offentlig plats inom detaljplanerat område. Zonindelningen uppdaterades därför inte med dessa ytor.

Nedsättningsgrunder

Följande två nedsättningsgrunder från det reviderade tjänsteutlåtandet (Utfärdat 2024-05-16 SMN) som gjordes efter återremissen ska gälla; Nedsättningsgrunder inom kategori evenemang huvudkategori och etableringstid evenemang samt Nedsättningsgrunder inom kategori utsmyckning av stadsrummet.

Stadsmiljöförvaltningen deltog i Citysamverkans ledningsgruppsmöte 2024-05-07, där grunderna för markupplåtelseavgiften av stadsmiljöförvaltningen presenterades. Medskick från Citysamverkan är nedan punkter:

- Gynna antalet inkluderande integrationsskapande evenemang och aktiviteter på offentlig plats.
 - Förslag: Avgiftsfri hyra av platser för evenemang och aktiviteter som är kostnadsfria och inte kommersiellt inriktade.
 - Höj inte avgifterna för vissa områden när man gör en ny zonindelning.
- En attraktiv och levande stadskärna är Göteborgs skyltfönster mot omvärlden och bidrar till att stärka Göteborgs varumärke
 - Förslag: Avgiftsfri markhyra vid butikers, centrumföreningars och andra verksamheters utsmyckning och gatumöblering som är inkluderande för alla, exempelvis blommor, och sittbänkar (ej varuförsäljning eller reklam).

I det nya taxeförslaget finns flera nedsättningsgrunder inom evenemangskategorin, bland annat föreslås 100 procent avdrag på avgiften för kostnadsfria evenemang för allmänheten, såvida dessa inte är av kommersiellt slag. När ny zonindelning införs

föreslås en betydligt lägre avgift per kvadratmeter och dygn för evenemang i samtliga zoner. Högsta avgiftsnivå för zon A och B höjs däremot något och sänks i zon C och D.

Gällande utsmyckning och gatumöblering införs kategorin *utsmyckning av stadsrummet* i föreslagen taxa med avgiftsnivåer mellan 43 och 85 kr/m² utifrån zonindelning (utsmyckning gäller inte uppvisning av varor för försäljning eller annat av kommersiellt slag). Inom kategorin finns två nedsättningsgrunder, som innebär 100 procent avdrag på avgiften. Avgiften nedsätts i de fall utsmyckningen placeras maximalt 0,8 meter ut från husfasad längs verksamhetens egen verksamhetslokal. Avgiften nedsätts även om utsmyckning sker som del i samverkansprojekt initierat av staden för aktivering av specifik plats.

Gällande förslaget under tredje punkten, om att inte höja avgifter för vissa områden när zonindelning görs, är det svårt, då den nya zonindelningen är omfattande, och i princip ersätter alla tidigare, olika, zonindelningar. Taxeförslaget innebär både höjda och sänkta avgifter.

Angående förslag från Citysamverkan om att bland annat kommunicera möjligheter och tillvägagångssätt att aktivera gator och torg, samt tillse infrastruktur som gynnar platsaktivering, är det ingenting en taxa har i uppgift att göra, den ska efterleva avgiftslagens beståndsdelar. Däremot går det att se taxeförslagets flexibilitet med upplägg huvudkategorier och underkategorier samt taxans evenemangskategori, som ett medel för möjliggörande av olika arrangemang och nya initiativ i stadsrummet. Detta genom möjlighet att fastställa avgifter för nya frekvent förekommande upplåtelse typer i enlighet med beräkningsgrunden och evenemangskategoriens många nedsättningsgrunder.

Det kan tilläggas att el tillhandahålls av stadsmiljöförvaltningen på flertalet evenemangs- och försäljningsplatser vilket nyttjas frekvent av flertalet markupplåtelse typer, detta räknas i taxeförslaget ibland (exempelvis i fallet foodtrucks) med i avgiftssättningen, annars innebär nyttjande av el en stor förmån för tillståndsinnehavare.

Tid då ny taxa ska börja gälla

Stadsmiljönämnden föreslår att förändringarna börjar gälla 1 januari 2026.

Tillvägagångssätt för framtagande av ny beräkningsgrund

Tidigt i arbetsprocessen med framtagande av ny beräkningsgrund konstaterades att avgiftslagens breda beståndsdelar av avgiften är utmanande att bryta ner till kronor och ören. Eftersom en helhetsöversyn skulle göras för samtliga kategorier, det vill säga hela taxan (med undantag för analog reklam), konstaterades att en bred jämförelse, så kallad ”benchmark”, med jämförbara städer nationellt som mest lämplig metod. 2021 genomfördes en omfattande datainsamling av vid den då tid gällande taxebilagor och regelverk från bland annat Stockholm och Malmö. Uttalad ambition har varit att Göteborg skäligen bör ligga på en nivå mellan Stockholm och Malmö, vilket varit vägledande när befintliga avgiftskategorier reviderats och nya skapats. Eftersom avgifter inte sällan debiteras på olika sätt, är jämförelser ibland svåra. Samtidigt har kommunens frihet att konstruera taxan på för staden ändamålsenligt sätt i och med det konstaterats. Därför är föreslagen beräkningsgrund varken en kopia av Stockholms eller Malmös, utan en ny unik beräkningsgrund för Göteborg med de anpassningar, generaliseringar och detaljer kring tillämpningar som förvaltningen anser vara skäligen här.

Även vid framtagande av de allmänna bestämmelserna för taxans tillämpning, som inte funnits tydligt samlade i Göteborg i befintlig beräkningsgrund, har inspiration tagits från Stockholm, Malmö och närliggande städer till Göteborg samt kompletterats med ändamålsenliga paragrafer för just vår stad.

Huvud- och underkategorier i beräkningsgrunden

Föreslagen taxa innehåller huvudkategorier och underkategorier för praktisk tillämpning och tydlighet. Stadsmiljönämnden ges i förslaget möjlighet att utifrån särskild beräkningsgrund som fastställs i de allmänna bestämmelserna fastställa nya underkategorier, dock inte huvudkategorier. Fastställande av ytterligare underkategorier ses som en tillämpning av beräkningsgrunden. Stadsmiljönämnden kan i och med bestämmelsen *inte* ändra på beräkningsgrunden. Däremot kan taxan i och med möjligheten smidigare "följa med" i utvecklingen utan nytt beslut i kommunfullmäktige om exempelvis en ny typ av frekvent återkommande insamlingskärl för byggmaterial kommer till stan, eller om en ny försäljningsrelaterad företeelse dyker upp som kräver en avgift per enhet eller liknande. Då kan avgiftsnivå inom huvudkategorierna för byggetablering eller försäljning, tillsammans med aspekterna storlek och tid, användas för att fastställa "enhetsavgiften". Beräkningsgrundens zonindelning, som är tillämplig över samtliga avgiftskategorier förutom analog reklam som inte justeras, gäller då för de fastställda avgifterna. Justeringar av zonindelningen ses till skillnad från fastställande av underkategori som en justering av beräkningsgrunden, vilket gör att sådan förändring endast kan ske genom beslut i kommunfullmäktige.

Ny gemensam zonindelning

Zonindelning är i praktiken ett sätt, utöver avgiftskategorier, att hantera de beståndsdelar som avgiftslagen föreskriver på ett ändamålsenligt sätt. Zonindelningen är en avgörande del av beräkningsgrunden och tar in aspekter såsom antaganden om nyttjarens fördel med anledning av upplåtelsen (som förutsätts vara högre mer centralt än mindre centralt), trafikintensitet, gångflöden och liknande.

Föreslagen zonindelning A-D ersätter tidigare zonindelningar för samtliga huvudkategorier förutom analog reklam. Det innebär att vissa avgiftskategorier går från två zoner till fyra, eller från tre till fyra. Föreslagen zonindelning ersätter de tidigare, bygger på 4 zoner (A-D där A är mest centralt), och avses revideras oftare och samlat utefter hur staden byggs ut och nya attraktiva stadsmiljöer tillkommer. Revideringar avses föreslås till kommunfullmäktige på stadsmiljönämndens initiativ vid behov, antagligen i praktiken varje eller vartannat år / på förekommen anledning vid större tillkommande stadsmiljöer.

Zonerna A-D i förslaget bygger på de befintliga zonerna 1-4 för uteserveringar, som är den senast reviderade zonindelningen (2020), med 11 justeringar vilka beskrivs och motiveras i bilaga 5.

Nya allmänna bestämmelser för taxans tillämpning

I de nya allmänna bestämmelserna för taxans tillämpning beskrivs aspekter såsom beräkningsgrundens tillämpning, principerna för zonindelningen, möjligheten att fastställa underkategorier för stadsmiljönämnd, hur indexuppräknings ska ske, hur debitering ska ske, möjligheten till successiv implementering för vissa avgiftskategorier, med mera. Jämförbara städer har allmänna bestämmelser samlade på liknande sätt. Göteborg saknar idag motsvarande samlade allmänna bestämmelser.

Ekonomisk konsekvens för enskilda, övriga kommunala verksamheter och nämnden

Denna ekonomiska konsekvensbeskrivning har upprättats i enlighet med Göteborgs Stads anvisning för hantering av taxor och avgifter. Den är därför uppdelad i tre avsnitt: Ekonomisk konsekvens för brukare/kunder (tillståndsinnehavare i detta fall), för den egna verksamheten (stadsmiljönämnden i detta fall), för andra kommunala verksamheter (nämnder och bolag).

Genomgående i den ekonomiska konsekvensbeskrivningen förutsätts antalet ärenden och upplåten yta vara oförändrad jämfört med 2019 för alla kategorier förutom oregistrerade enpersonsfordon (vars avgift infördes 2021), vilket är sista jämförbara år innan tillfälliga pandemiåtgärder som ändrade förutsättningarna för debitering av avgift för upplåtelse av offentlig plats infördes och påverkade viktiga parametrar för jämförande resonemang. Hänsyn har således inte tagits till konjunkturförändringar inom någon bransch på grund av pandemin. Konsekvensbeskrivningen utgår alltså utifrån ett ”normalläge”. Externa faktorer såsom inbromsning i restaurangnäringen i samband med pandemin och pågående inbromsning i byggbranschen kan ej förutspås med tillräcklig noggrannhet.

Eftersom ny zonindelning införs och ersätter flera tidigare olika indelningar, utgår beräkningarna från medelsummor av tidigare zonindelningar och ny zonindelning på övergripande kategorinivå vid jämförelse.

Ekonomiska konsekvenser för tillståndsinnehavare

Föreslagen taxa innebär nya avgiftskategorier, ny zonindelning, och att tydligt beslutade avgifter införs för upplåtelse typer som tidigare saknat det. Att avgifter som tidigare saknats i och med detta förslag beslutas bidrar till likabehandling men i vissa fall även stora ekonomiska konsekvenser för enskilda tillståndsinnehavare. I vissa fall har enskilda tillståndsinnehavare historiskt debiterats både betydligt högre och lägre avgifter än nu föreslagna nivåer.

Årligen yttrar sig stadsmiljönämnden i cirka 3 000 enskilda ärenden om upplåtelse av offentlig plats för olika ändamål. Avgift debiteras därefter enligt gällande taxebilaga i de flesta fall, och i praktiken enligt praxis / historisk debitering utan känd beräkningsgrund i vissa fall. I bilaga 5 beskrivs skillnaden mellan tidigare tillämpad och föreslagen ny avgift för respektive kategori i detta förslag. Detta avsnitt beskriver påverkan för enskilda inom de största samt de mest påverkade kategorierna upplåtelser på ett övergripande plan. Eftersom flera faktorer som påverkar avgiften i ett enskilt fall ändras samtidigt (avgiftskategori, avgiftsnivå, zonindelning) ska uppskattningarna ses med stor reservation för att exakt ekonomisk påverkan i vissa enskilda fall kommer att visa sig först när ny taxa gäller och debiteras i praktiken.

Byggbelamringar

Inom kategorin byggbelamringar höjs avgiften då ytan helt belamras, med en höjning på cirka 71 procent. Samtidigt sänks avgiften för tillgänglighetsanpassad byggställning för de flesta zoner, sammantaget med cirka 14 procent över samtliga zoner. Med ej tillgänglighetsanpassade byggetableringar avses helt belamrade ytor. Med tillgänglighetsanpassad byggställning avses byggställning med gångtunnel eller liknande som utformats enligt förvaltningens vid då gällande regler eller villkor för vad som räknas som tillgänglighetsanpassat. När avgiftsparkering belamras innebär föreslagen

beräkningsgrund att avgiften höjs med mellan 8 till 65 procent beroende på parkeringszon jämfört med dagens tillämpade avgiftsnivå. Vid säkerhetsområde begärt av stadsmiljöförvaltningen och vid anläggande av ersättningsyta iordningställd för allmänheten såsom en tillfällig cykelbana kring ett arbetsområde, föreslås däremot helt avgiftsfri upplåtelse.

Sammantaget är det i och med de nya underkategorierna och zonindelningen svårt att avgöra exakt ekonomisk konsekvens för enstaka inom kategorin i stort. Ett par exempel används därför nedan för att illustrera ekonomisk konsekvens i två enskilda, verkliga, fall:

Exempel 1: Byggetablering 1 år totalt 1 025 kvadratmeter vid omfattande ombyggnation av helt kvarter innanför vallgraven (tidigare zon 1, nu i föreslagen zon A)

Nuvarande avgift i 2021 års nivå:	1 439 100 kronor / år
Vid tillämpning av föreslagen taxa i 2021 års nivå:	2 562 500 kronor / år

Föreslagen avgiftsnivå innebär i det enskilda fallet en höjning med 78 procent.

Exempel 2: Byggetablering mellan 20 mars och 30 juni på Södra Vägen (tidigare zon 1, nu i föreslagen zon B)

Nuvarande avgift i 2021 års nivå:	15 680 kronor för hela perioden
Vid tillämpning av föreslagen taxa i 2021 års nivå:	24 360 kronor för hela perioden

Föreslagen avgiftsnivå innebär i det enskilda fallet en höjning med 55 procent. I det enskilda fallet debiteras *sänkt* avgift för del av upplåtelsen som avser tillgänglighetsanpassad byggställning, men *höjd* avgift för den del av upplåtelsen som avser container på avgiftsparkering.

I övrigt inom kategorin byggbelamringar påverkas även de aktörer som tillhandahåller containrar för uthyrning och kranuppställningar. Dessa aktörer får ett liknande men något justerat upplägg som innebär generellt tillstånd och / eller debitering per uppställning. Tidigare har tre olika nivåer i ”antal containerutställningar” per år funnits för generellt tillstånd. Detta justeras till en nivå eftersom tillämpning av tidigare taxa inte fungerat i praktiken vid bristfällig dokumentation av antal utställda containers, vilket lett till att samtliga aktörer debiterats minsta möjliga avgift i praktiken. Nytt upplägg för generellt tillstånd för containers beräknas löna sig för containeruthyrare vid mer än 31 utställningar per år, vilket den absoluta majoriteten av aktörerna bedöms leverera. Närmre detaljer om förändringen finns i bilaga 3.

Uteserveringar

Avgiftsnivån för uteserveringar höjs något i zon A-C och sänks något i zon D. Fortsatt gäller halva avgiften under vintersäsongen. Störst skillnad för kategorin uteserveringar är den justerade zonindelningen som ger effekt där gränser för avgiftszoner flyttats (se avsnitt om ny zonindelning). Eftersom den nya zonindelningen bygger på tidigare uteserveringszoner med vissa justeringar, påverkas kategori uteserveringar mindre än övriga avgiftskategorier av förändrad zonindelning.

Försäljningsbyggnader

Avgiftsnivån för försäljningsbyggnader har tidigare spretat mycket i Göteborg och tydligt beslutad avgift har saknats. Indexuppräknings har inte gjorts på ett konsekvent vis.

Föreslagen avgiftsnivå innebär främst nödvändig möjlighet till likabehandling på en nivå som avses vara mer i linje med Stockholm och Malmö, men innebär även stora justeringar av enskilda försäljningsbyggnaders avgiftsnivåer. Av den anledningen ges möjlighet till successiv implementering under maximalt 5 år vid stora höjningar enligt de allmänna bestämmelserna för taxan.

Exempel 1: Kiosk 66 kvadratmeter inom zon A

Nuvarande avgift i 2021 års nivå: 145 930 kronor / år

Vid tillämpning av föreslagen taxa i 2021 års nivå: 136 125 kronor / år

Föreslagen avgiftsnivå innebär i det enskilda fallet en sänkning med cirka 7 procent.

Exempel 2: Kiosk 60 kvadratmeter inom zon C

Nuvarande avgift i 2021 års nivå: 69 951 kronor /år

Vid tillämpning av föreslagen taxa i 2021 års nivå: 78 325 kronor / år

Föreslagen avgiftsnivå innebär i det enskilda fallet en höjning med cirka 12 procent.

Exempel 3: Kiosk 32 kvadratmeter inom zon D

Nuvarande avgift i 2021 års nivå: 52 091 kronor /år

Vid tillämpning av föreslagen taxa i 2021 års nivå: 35 200 kronor / år

Föreslagen avgiftsnivå innebär i det enskilda fallet en sänkning med cirka 32 procent.

Försäljningssärenden

Försäljningssärenden har saknat flera avgiftskategorier i nuvarande taxa. Så kallade food trucks är ett exempel på kategori som saknats men i praktiken debiterats flera tillståndsinnehavare. I föreslagen taxa införs kategorin mobil måltidsförsäljning som egen kategori vilket tydliggör avgiftsnivå och hur debitering ska ske. Årsavgiften för det så kallade ”food truck-programmet” höjs cirka 13 procent jämfört med tidigare tillämpad avgift. Möjlighet till debitering för *dygnsplatser* enligt zonindelning införs för både vinter- och sommarsäsong vilket möjliggör utveckling av hanteringen av kortare upplåtelser inom kategorin.

Torghandel

Idag tillämpad avgiftsnivå för torghandelsplatser saknar zonindelning och har inte indexjusterats. Avgiftskategori för torghandel omfattades inte av 2020 års taxebeslut med motiveringen att salutorg administreras av ett kommunalt bolag. Endast kommunfullmäktige kan fatta beslut om beräkningsgrund enligt avgiftslagen, vilket gjort tillämpning av 2020 års taxebeslut problematisk. Kvar efter taxebeslutet 2020 blev endast en avgift för ”salustånd, frukt och grönt klass 2”, vilken inte tillämpats i praktiken. En tydligt beslutad avgift för just torghandel är nödvändig och föreslås i detta taxeförslag. Föreslagen taxa innebär att zonindelning införs och att dygns- och periodavgifterna justeras jämfört med nu tillämpad avgiftsnivå.

De i Göteborgs stads torghandelsstadga utpekade salutorgen ligger i följande zoner utifrån föreslagen taxa: zon A (Kungstorget, Fisktorget (finns ej för tillfället)), zon B (Olskrokstorget, Kvilletorget, Kapellplatsen)

Brytpunkten för när tillstånd för period lönar sig för tillståndsinnehavare utifrån föreslagen taxa, går vid ungefär 52 säljtillfällen per år. Dessutom ger fast plats flera fördelar för tillståndsinnehavaren i och med att kunder kan räkna med att kunna återkomma till samma plats.

Evenemang

Dagens avgiftsnivå för evenemang saknar känd gräns mellan ”centrala staden” och ”övriga staden” vilket innebär svåra avvägningar vid tillämpningar. Föreslagen avgift innebär att ny zonindelning införs och att en betydligt lägre avgift per kvadratmeter och dygn tillämpas för evenemang. Dock höjs högsta avgiftsnivå för samtliga zoner förutom zon D (som får en sänkt högsta avgift med 30 procent). I praktiken innebär det att mycket små evenemang till ytan får en lägre avgift än idag, medan större evenemang får en något högre högsta avgift (20 procent högre inom zon A).

Stadsmiljönämnden ges i föreslagen taxa möjligheten att fastställa högre högsta avgiftsnivåer för särskilda platser i enlighet med särskild beräkningsgrund. För *mindre* evenemangsplatser såsom idrottsplatser och liknande kan beräkningsgrunden innebära att en *lägre* högsta avgift, och för *större* evenemangsplatser såsom stora parker, kan beräkningsgrunden innebära en *högre* högsta avgift. I praktiken tillämpas idag civilrättsliga avtal för stadens största evenemangsplatser, men i takt med att staden byggs ut behöver nya evenemangsplatser kunna skapas och debiteras.

En etableringsavgift införs om 1 000 – 3 000 kronor i engångsavgift utifrån zonindelning för att möjliggöra debitering för utdragna etableringar och avetableringar.

Västfastigheters resecentrum

Västra Götalandsregionen har via sitt fastighetsbolag Västfastigheter flera resecentrum runt om i regionen. Dessa nyttjas för kollektivtrafiken som bedrivs av Västtrafik. I Göteborg upplåts offentlig plats för Frölunda resecentrum, Amhult resecentrum och Åkareplatsens resecentrum. I nu gällande taxa saknas särskild kategori för resecentrum och idag tillämpad avgift saknar känd beräkningsgrund. I föreslagen taxa debiteras resecentrum och andra byggnader kopplade till samhällsfunktionsrelaterad upplåtelse enligt två olika kategorier utifrån andel kommersiell yta och yta avsedd för att uppfylla syftet som resecentrum för kollektivtrafiken. Den del av resecentrumet som är vänthall, pausrum för förare, teknikyta och liknande debiteras enligt föreslagen taxa betydligt lägre avgift än den del som hyrs ut kommersiellt till exempelvis butiker eller caféer.

För Västfastigheters tre resecentrum debiteras cirka 810 000 kronor per år. Debiteringen saknar känd och beslutad beräkningsgrund. Vid tillämpning av föreslagen taxa skulle Västfastigheter för de tre resecentrumen debiteras cirka 535 000 kronor per år i stället vilket innebär en sänkning av avgiften med cirka 34 %.

Ekonomiska konsekvenser för andra kommunala nämnder och bolag

Andra kommunala verksamheter bedöms påverkas på samma sätt som enskilda tillståndsinnehavare inom respektive upplåtelsekategori förutom när specifik nedsättningsgrund omfattar den nämnden eller bolaget i fråga. Ett exempel på det är när Göteborgs Stad är byggherre och tillståndsinnehavare är någon av Göteborgs Stads

förvaltningar eller av dem anlitad entreprenör, och tillståndet gäller ändamålet utbyggnad eller underhåll av gatu-, spår- eller parkmark. I praktiken debiterades tidigare inte trafikkontoret eller dess underentreprenörer för de tillstånd som omfattas av nedsättningsgrunden i förslaget i fråga. Det gör att ekonomisk konsekvens för de fall som omfattas, vilka numera i stället finns utspridda i de byggande stadsbyggande förvaltningarna, bedöms vara liten / obefintlig. Utifrån debitering historiskt kan uppskattning av påverkan göras för de tillstånd som söks i förvaltningarnas / bolagens *eget namn*. I de fall *underentreprenörer* sökt tillstånd direkt kan påverkan ej härledas. Vid förfrågan från stadsmiljöförvaltningen direkt till påverkade nämnder och bolag under våren 2023, har inte heller majoriteten av dem kunnat specificera noggrannare vilka eventuella kostnader som underentreprenörer kan ha vidaredebiterat respektive nämnd eller bolag. Därav är *procentuell* påverkan av större vikt i ekonomisk konsekvensbeskrivning än den summa nämnden eller bolaget historiskt debiterats direkt.

De kommunala nämnder som bedöms påverkas av ny beräkningsgrund för avgift för upplåtelser av offentlig plats är främst:

Kretslopp och vattennämnden

Kretslopp och vattennämnden debiteras mellan cirka 250 000 kronor och 400 000 kronor årligen. Anspråket varierar utifrån behov i samband med nämndens arbeten där byggupplag behövs. Ändamålet är i princip uteslutande byggetableringsrelaterad upplåtelse där hela ytor avskärmas. Nämndens kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas därför öka med cirka 71 procent.

Stadsfastighetsnämnden

Stadsfastighetsnämnden, innefattande tidigare lokalförvaltningen, har debiterats mellan cirka 20 000 kronor och 160 000 kronor årligen. Upplåtelseerna har avsett huvudsakligen byggupplag men även ett fåtal tillfälliga skolpaviljonger.

Avgift för skolpaviljong har saknats och i enstaka fall har 3,25 kronor/kvadratmeter/år i praktiken debiterats för ändamålet enligt instruktion till trafikkontoret från tidigare park- och naturförvaltningen i enskilda ärenden. Närmast tillämplbara taxa i nuvarande beräkningsgrund är byggbelamring vilket har en betydligt högre avgift. Tillfälliga skolpaviljonger räknas i förslaget in under kategorin samhällsfunktionsrelaterad upplåtelse där den nya avgiften som föreslås, 35–70 kronor/kvadratmeter/år skulle innebära en ökning med 1 077 – 2 154 procent i enstaka fall där 3,25 kronor/kvadratmeter/år debiterats och en minskning med 21 469 – 44 300 procent i enstaka fall där avgift för byggbelamring debiterats med 701 – 1 443 kronor/kvadratmeter/år i 2021 års nivå. Föreslagen avgift ligger mitt mellan Stockholms och Malmös nivåer (zon D). Det bör noteras att det under 2021 och 2022 endast fanns enstaka upplåtelser av detta slag och att den höga procentuella ökningen / minskningen för ändamålet därmed inte bör slå lika brett som ökningen / minskningen gällande byggetableringsrelaterad upplåtelse. En tydligt fastställd avgift möjliggör skälig debitering för ändamålet.

Nämndens kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas öka med cirka 71 procent eftersom upplåtelseerna i princip uteslutande består av upplåtelser där hela ytor avskärmas.

De kommunala bolag som bedöms påverkas av ny markupplåtelsetaxa är främst:

Göteborgs Spårvägar AB

Göteborgs Spårvägar AB har historiskt debiterats mellan cirka 116 000 kronor och 202 000 kronor årligen. Av det har mellan cirka 59 000 – 145 000 kronor avsett byggetableringar och resterande avsett så kallade ”pausbodar” vilka saknat beslutad avgift men i praktiken debiterats 5 000 kronor/styck/år.

Spårarbeten i spårvägsanläggningen som ägs av Göteborgs Stad räknas in i nedsättningsgrund om utbyggnad eller underhåll av gatu-, spår-, eller parkmark, vilket gör att bolagets kostnader för byggetableringar minskar med 100 procent till 0. Pausbodar debiteras dock fortsatt enligt förslaget. Pausbodar debiteras då enligt placering utifrån zonindelning inom kategori samhällsfunktionsrelaterad upplåtelse, vilket innebär 35 – 70 kronor/kvadratmeter/år i 2021 års nivå. Ett exempel på en ”pausbod” är den på Aprilgatan, vilken är 15 kvadratmeter stor och belägen i zon D vilket innebär 1 125 kronor/år enligt förslaget.

Göteborg Energi AB

Göteborg Energi AB har historiskt debiterats mellan cirka 18 000 kronor och 36 000 kronor årligen. Ändamålen är dels byggetablering vilket debiterats enligt tidigare beslutad avgift, och dels ladd-anläggningar för elfordon vilket saknat beslutad avgift men som i praktiken debiterats 1 000 kronor/styck/år. Anspråket för byggetableringar varierar utifrån behov i samband med bolagets arbeten där byggupplag behövs. Bolagets kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas öka med cirka 71 procent. Laddanläggningar för elfordon debiteras i förslaget enligt placering utifrån zonindelning inom kategori anläggningsrelaterad upplåtelse, vilket innebär 600 – 1 200 kronor/styck/år i 2021 års nivå för elbilsladdare.

Göteborgs Energi Nät AB

Göteborgs Energi Nät AB har historiskt debiterats mellan cirka 6 000 kronor och 42 000 kronor årligen. Anspråket varierar utifrån behov i samband med bolagets arbeten där byggupplag behövs. Ändamålet är uteslutande byggetableringsrelaterad upplåtelse där *hela ytor* avskärmas. Bolagets kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas därför öka med cirka 71 procent.

Liseberg Skår AB

Liseberg Skår AB har historiskt debiterats mellan cirka 0 och 1 162 000 årligen. Anspråket har bestått av byggetablering i samband med Lisebergs byggnation av hotell och vattenpark. Bolagets kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas öka med cirka 71 procent om byggetablering finns kvar när den föreslagna taxan börjar gälla.

Higab AB

Higab AB har historiskt debiterats mellan cirka 300 000 kronor och 750 000 kronor årligen. Anspråket består av främst byggetableringar, en kiosk/försäljningsbyggnad på Linnéplatsen och evenemang.

Eftersom de byggnader Higab förvaltar är historiska byggnader som ligger utspritt i staden, både centralt och mindre centralt, görs samma antagande kring andel tillgänglighetsanpassade byggbelamringar som för staden i stort. Bolagets kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas därför öka med cirka 54 procent. År 2021 togs ett stort antal avgiftsparkeringsplatser i anspråk, motsvarande 137 000 kronor under året. Om liknande upplåtelse skulle bli aktuell igen, kan den uppskattas få en ökad

kostnad med mellan 8 procent och 65 procent beroende på vilken parkeringstaxa som gäller på den avgiftsparkering upplåtelsen avser.

Higab uppger att uppskattningsvis lika stor summa som den bolaget debiteras direkt av stadsmiljöförvaltningen för byggetableringar, mellan 300 000 kronor och 700 000 kronor, belastar bolaget via underentreprenörer när de söker tillstånd i stället. Kostnaderna för dessa upplåtelser bedöms även de öka med motsvarande, cirka 54 procent.

Bolagets kostnader för evenemang bedöms förbli oförändrade.

Göteborgslokaler AB

Göteborgslokaler AB har historiskt debiterats mellan cirka 140 000 kronor och 150 000 kronor. Anspråket består huvudsakligen av informationsskyltar som varierat i antal, och evenemang. Informationsskyltar har i praktiken tidigare debiterats 5 500 kronor/styck/år oavsett storlek. Skyltarna skulle enligt föreslaget debiteras utifrån uppmätt exponeringsyta enligt placering utifrån zonindelning inom underkategori fristående verksamhetsskylt, vilket innebär 800 – 2 000 kronor/kvadratmeter/år i 2021 års nivå.

Bolagets kostnader för evenemang bedöms förbli oförändrade.

Familjebostäder i Göteborg AB, Göteborgs Stads Bostads AB, Göteborgs Egnahems AB, Framtiden Byggutveckling AB

Familjebostäder i Göteborg AB har historiskt debiterats mellan 0 och cirka 100 000 kronor årligen. Göteborgs Stads Bostads AB har historiskt debiterats mellan 0 och cirka 5 000 kronor årligen. Göteborgs Egnahems AB har historiskt debiterats mellan 0 och cirka 500 000 kronor årligen. Framtiden Byggutveckling AB har historiskt debiterats mellan 0 och cirka 60 000 kronor årligen. Anspråket varierar utifrån behov i samband med bolagens arbeten där byggupplag behövs. Ändamålet är mestadels byggetableringsrelaterad upplåtelse där *hela ytor* avskärmas. Bolagens kostnader för byggetableringsrelaterad upplåtelse beräknas därför öka med cirka 71 procent om inte tillgänglighetsanpassad byggställning används i större utsträckning.

Ekonomiska konsekvenser för stadsmiljönämnden

Efter stadsmiljönämndens bildande vid årsskiftet 2022/23, vilket bland annat innebar delar av två tidigare nämnder som förvaltade olika delar av stadens offentliga plats (park- och naturnämnden och trafiknämnden), är de ytor som den nya stadsmiljönämnden nu förvaltar betydligt större och ”mer sammanhållna” i tillämpningen av de avgifter som omfattas av föreslagen beräkningsgrund. Trafiknämnden hanterade tidigare yttranden till polismyndigheten i *alla* fall och avgiftsdebitering i *de flesta fall* på uppdrag av park- och naturnämnden för park- och naturnämndens ytor. Intäkter för av trafiknämndens ytor fördelades i ekonomisk uppföljning *mellan olika upplåtelsekategorier*, medan de för park- och naturnämndens ytor i uppföljningen endast kategoriserades under en kategori oavsett upplåtelseyp. Det gör att flera antaganden och uppskattningar har behövt göras för den ekonomiska konsekvensbeskrivningen för den nya nämnden.

Av nämndens intäkter på ca 95 miljoner kronor årligen för upplåtelser av offentlig plats (utfall 2024) bedöms byggetableringar utgöra cirka 34 procent, uteserveringar cirka 31 procent, försäljningsbyggnader cirka 10 procent och oregistrerade fordon (elsparkecyklar och liknande) cirka 10 procent. Övriga kategorier bedöms tillsammans utgöra cirka 15 procent.

Nämndens samlade intäkter för **byggetableringar** väntas utifrån förslaget öka med 54 procent. Denna uppskattning bygger på ökad avgift för helt belamrad yta, och sänkt avgift för tillgänglighetsanpassad belamring där uppdelningen mellan dessa kategorier förblir oförändrad efter införd avgiftsmodell. Vi ökad användning av tillgänglighetsanpassad byggställning minskar istället intäkterna.

Nämndens samlade intäkter för **uteserveringar** förväntas utifrån förslaget öka med 3 procent.

Nämndens samlade intäkter för **försäljningsbyggnader** förväntas utifrån förslaget minska med 9 procent. Beräkningen är dock osäker på grund av att tidigare fastställd avgift för försäljningsbyggnader saknats. Uppskattning har genomförts utifrån tidigare debiterad medelavgift och yt- och zonfödelning utifrån ny avgiftsmodell.

Påverkan på nämndens samlade intäkter för övriga kategorier beräknas bli i stort oförändrade.

Samlat innebär förslaget att nämndens totala intäkter för upplåtelser av offentlig plats beräknas öka med 27 procent, eller 15 miljoner kronor utifrån 2023 års utfall.

Förvaltningens bedömning

Samlat bedöms föreslagen beräkningsgrund för avgifter för upplåtelse av offentlig plats bidra till skäliga avgiftsnivåer för de olika ändamål stadens offentliga plats upplåts till, nödvändigt införande av idag saknade avgiftskategorier, och en ökad tydlighet kring taxans tillämpning. Taxan är förutsägbar för den som ansöker om markupplåtelse och bygger på beståndsdelar som är kända och kan hanteras över tid. Taxan har länge varit i stort behov av revidering och förvaltningen ser att föreslagen beräkningsgrund är väl ”framtidssäkrad” genom upplägget med huvudkategorier och underkategorier där förvaltningen kan fastställa avgifter för nya frekvent förekommande upplåtelse typer i enlighet med beräkningsgrunden.

För vissa fall inom främst försäljningsrelaterade upplåtelser och byggbelamringar blir den ekonomiska konsekvensen för enstaka tillståndsinnehavare ibland stor, vilket beror på tidigare saknade eller otydliga beräkningsgrunder, en obefintlig eller icke konsekvent indexjustering eller generellt lägre avgiftsnivåer vid jämförelse med motsvarande städer. En positiv konsekvens för allmänheten och staden är att föreslagen beräkningsgrund innebär möjliggörande av morgondagens markupplåtelser, likabehandling och rättssäker debitering framgent.

Gunilla Åkerström

Anders Ramsby

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Utemiljöer och stadsliv